

KOMMUNIKATIONSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 4/2014 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om farkostregistret och till vissa lagar som har samband med den

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 25 mars 2014 regeringens proposition med förslag till lag om farkostregistret och till vissa lagar som har samband med den (RP 14/2014 rd) till kommunikationsutskottet för beredning.

- konsultativ tjänsteman Laura Aho, kommunikationsministeriet
- enhetschef Merja Koponen, Regionförvaltningsverket i Östra Finland
- utvecklingschef Pipsa Eklund, Trafiksäkerhetsverket Trafä.

Dessutom har skriftligt yttrande lämnats av

- Magistraten i Lappland
- Båtbranschens Centralförbund Finnboat.

Sakkunniga

Utskottet har hört

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att det stiftas en lag om farkostregistret och att den gällande lagen med samma namn upphävs. I vissa andra lagar föreslås tekniska ändringar som föranleds av den nya lagen.

Förvaltningen av farkostregistret överförs från magistraterna till Trafiksäkerhetsverket. I den föreslagna lagen föreskrivs om de förfaranden som tillämpas för att införa farkoster och deras motorer i farkostregistret. Trafiksäkerhetsverket ska svara för registreringsverksamheten och fatta registreringsbesluten, men får skaffa de tjänster av biträdande art som behövs för att anordna registreringsverksamheten från offentliga eller privata sammanslutningar. Dessa externa serviceproducenter ska benämnas avtalsregistrerare. Det är i huvudsak avtalsregistrerarna som ska föra in uppgifter om farkoster och deras mo-

torer samt ändringsuppgifter i registret. Avtalsregistrerarna ska också sörja för att registreringsbevis för farkoster framställs och levereras till kunderna. De viktigaste bestämmelserna om registreringsverksamheten och avtalsregistrerarnas uppgifter finns i den föreslagna lagen.

I den föreslagna lagen finns dessutom en bestämmelse om rätten att föra finsk flagg i farkoster. Bestämmelsen befäster nuvarande praxis enligt sjölagen. Enligt den föreslagna lagen får farkoster som införts i farkostregistret inte längre samtidigt vara införda i fartygsregistret enligt fartygsregisterlagen eller i fiskefartygsregistret enligt lagen om registrering av fiskefartyg och vattenbruksfartyg som används till havs.

Den föreslagna lagen innehåller bemyndiganden för Trafiksäkerhetsverket att meddela föreskrifter av teknisk natur i bestämda frågor.

Syftet med farkostregistret eller grunderna för registrering av farkoster eller deras motorer ändras inte genom den föreslagna lagen och inte heller innebär de föreslagna ändringarna att några

nya undantag medges i fråga om registreringspliktiga farkoster.

Lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmän motivering

Enligt förslaget i propositionen ska förvaltningen av farkostregistret överföras från magistraterna till Trafiksäkerhetsverket. Enligt uppgift finns det för närvarande omkring 180 000 farkoster införda i registret. Sammanlagt görs det cirka 25 000 anmälningar till registret årligen, varav antalet förstaregistreringar är cirka 9 000 och anmälningar om ägar- eller innehavarbyten cirka 12 000. Det föreslås att Trafiksäkerhetsverket i fortsättningen ska svara för anordnandet av registreringsverksamheten, registerförvaltningen och registreringsbesluten. Trafiksäkerhetsverket har redan nu många uppgifter som gäller register inom trafiksektorn, och utskottet anser att förslaget skapar klarhet i den rådande situationen. Uppgiften lämpar sig också väl för verkets kompetens och sakkunskap. Propositionens syfte är dessutom att underlätta registreringen, förbättra datainnehållet i registret och förebygga missbruk av registret.

Trafiksäkerhetsverket ska enligt förslaget skaffa de tjänster av biträdande art som behövs för registreringsuppgifter och tekniska åtgärder av externa serviceproducenter som fungerar som avtalsregistrerare. Förslaget är bra med hänsyn till bland annat den regionala tillgången till farkostregistreringstjänster. Enligt propositionen ska avtalsregistreraren kunna vara en privat eller offentlig serviceproducent. Utskottet anser det motiverat att samtliga avtalsregistrerare i syfte att trygga kundernas rättigheter inte bara ska se till att kunderna behandlas lika, utan också iaktta lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), personuppgiftslagen (523/1999), förvaltningslagen (434/2003), språklagen (423/2003) och samiska språklagen

(1086/2003) när de utför offentliga förvaltningsuppgifter.

Det är vällovligt att man genom propositionen försöker öka användningen av e-tjänster i registreringsärendena. I fortsättningen ska det bland annat vara möjligt att registrera farkosten elektroniskt redan när den skaffas. Enligt uppgift ska kunderna i framtiden ha möjlighet att välja fritt mellan tre olika sätt att uträtta ett ärende: att fysiskt besöka avtalsregistreraren, att sköta ärendet elektroniskt eller att posta en blankett på traditionellt sätt.

Utskottet noterar att en registreringspliktig farkost enligt 5 § 1 mom. i lagförslag 1 inte får användas i sjötrafik innan den förts in i registret. Vid utfrågningen av sakkunniga har det emellertid framgått att farkoster i praktiken i viss utsträckning har använts i sjötrafik så snart registreringsanmälan har lämnats in, även om farkosten ännu inte finns införda i registret. Det är enligt utskottet viktigt att man försöker lösa detta slag av problem, till exempel genom att Trafiksäkerhetsverkets avtalsregistrerare, som enligt propositionen ska ha tillgång till en direktanslutning till farkostregistret, för in uppgifterna om anmälan i registret så snart registreringsanmälan har tagits emot.

Utskottet anser att kundbesöken hos avtalsregistrerarna och de praktiska registreringsförfarandena ska göras så enkla som möjligt för kunderna. Några onödiga omregistreringar ska inte få krävas heller i fortsättningen och administreringen av registerbeteckningarna ska kunna ordnas så att registreringsskyltarna inte behöver bytas annat än av särskilda skäl. Utskottet påpekar att det också är viktigt att upplysa kunderna i tillräcklig utsträckning om de kommande förändringarna genom att på lämpligt sätt informera om lagändringen.

Detaljmotivering

Lagförslag 1

3 §. *Registreringspliktiga farkoster.* Vid utfrågningen av sakkunniga har det framkommit vissa speciella omständigheter som sammanhänger med registreringen av de älvbåtar som används på Tana älv. I fråga om den grundar sig registreringsskyldigheten på överenskommelsen med Norge angående gemensam fiskeristadga för Tana älvs fiskeområde, på 8 § i den därtill anslutna fiskeristadgan och på lagen (FördrS 93/1989) och förordningen (FördrS 94/1989) om sättande i kraft av överenskommelsen.

I 3 § i lagförslag 1 föreskrivs det å sin sida vilka farkoster som är registreringspliktiga med stöd av den föreslagna lagen om farkostregistret. Enligt inkommen utredning är det i praktiken ändå möjligt att också registrera sådana farkoster som med stöd av den föreslagna lagen inte är registreringspliktiga. Därmed kan de älvbåtar som används på Tana älv också i fortsättningen

registreras i farkostregistret. För undvikande av eventuella tolkningsproblem föreslår utskottet dock att ett nytt 2 mom. fogas till 3 §. Enligt det ska också sådana farkoster som inte är registreringspliktiga enligt den föreslagna lagen kunna införas i farkostregistret.

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

godkänner lagförslagen enligt propositionen men 3 § i lagförslag 1 med följande ändringar:

3 §

Registreringspliktiga farkoster

(1 mom. som i RP)

Också sådana farkoster som inte är registreringspliktiga med stöd av denna lag kan införas i farkostregistret. (Nytt)

Helsingfors den 13 maj 2014

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Kalle Jokinen /saml
vordf. Osmo Kokko /saf
medl. Mikko Alatalo /cent
Thomas Blomqvist /sv
Markku Eestilä /saml
Ari Jalonen /saf
Jukka Kopra /saml
Merja Kuusisto /sd

Suna Kymäläinen /sd
Janne Sankelo /saml
Hanna Tainio /sd
Eila Tiainen /vänst
Ari Torniainen /cent
Reijo Tossavainen /saf
Oras Tynkkynen /gröna.

Sekreterare var

utskottsråd Juha Perttula.